

Психологу частини разом із командуванням необхідно створити систему психолого-педагогічного навчання командирів усіх ступенів і всього особового складу методами розпізнавання психічних порушень.

У ході занять із бойової та воєнно-ідеологічної підготовки необхідно викладати основи психології і тренуватись із використанням спрощених методик оцінки психічного стресу, щоб кожен військовослужбовець міг подолати стрес за допомогою неважких прийомів.

1. На заняттях із бойової підготовки психологу необхідно надавати поради командирам з проведення занять, наближуючи їх до бойових обставин настільки, наскільки це можливо в «сучасних» умовах.

2. Важлива роль у підвищенні стійкості до стресу відводиться фізичній підготовці.

3. Сюди ж можна віднести пропаганду серед особового складу здорового способу життя і правильно збалансованого харчування.

4. Застосовування різних методів попередження психотравм: релаксація, медитація, обговорення та інші.

Завдання морально-психологічної підготовки ефективно вирішуються тоді, коли особовий склад у ході бойового навчання мусить долати труднощі, подібні до труднощів сучасного бою. В іншому випадку буде натаскування, малокорисна зовнішня активність людей без їх внутрішньої роботи над собою.

БУТ Іван,

здобувач вищої освіти бакалавра ННІ № 3
за спеціальністю «Ювенальна превенція»,
курсант 103 н.гр., рядовий поліції.

Науковий керівник:

ДОРОЩУК Ніна Олександрівна,

доцент кафедри історії держави та права,
к.і.н., доцент, полковник поліції.

СПЕЦІАЛЬНІ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПІДРОЗДІЛИ ОКРЕМИХ КРАЇН СВІТУ ТА УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Спеціальні поліцейські підрозділи завжди були однією з важливих складових системи правоохоронної діяльності будь-якої держави. На них покладаються ті завдання, з якими не можуть впоратися звичайні поліцейські: затримання особливо небезпечних

злочинців, звільнення заручників та захоплених об'єктів, боротьба з тероризмом тощо.

Поліцейські спецпідрозділи є символом професіоналізму та високої підготовки у сфері правоохоронної діяльності. Їхні члени проходять жорсткий військовий або спеціальний тренувальний курс, який включає в себе такі аспекти, як бойова підготовка, медична допомога в екстремальних ситуаціях, технічна експертиза та навички переговорів. Крім того, вони здатні швидко реагувати на будь-які виклики та ефективно координувати свої дії в умовах великого напруження.

Вивчення досвіду діяльності спеціальних поліцейських підрозділів є важливим для удосконалення правоохоронної системи України. Поліцейські спецпідрозділи активно залучаються до виконання обов'язків з забезпечення безпеки населення, затриманні колабораціоністів, знешкодження диверсійно-розвідувальних груп та бойових операціях на лінії розмежування.

Тема спеціальних поліцейських підрозділів світу не дістала належно висвітлення в Україні тому потребує більш ґрунтовного дослідження та вивчення.

Аналіз історичних аспектів створення та розвитку спеціальних поліцейських підрозділів дозволяє зробити висновок, що такі підрозділи почали створюватись ще на початку II половини XX ст., проте основним рушієм їх створення та удосконалення стала терористична загроза, що нависла над світом з 70-х років XX століття [1].

На сьогоднішній день спеціальні поліцейські підрозділи продовжують вдосконалювати методи боротьби з організованою злочинністю та загрозами, що виникли через появу радикальних політичних та релігійних угруповань. Як приклад можна назвати німецький спеціальний поліцейський підрозділ GSG 9, який було створено після трагедії на Мюнхенській Олімпіаді 1972 року, коли терористи з пропалестинського радикального угруповання “Чорний вересень” вбили 11 представників ізраїльської делегації, 9 з яких було страчено в ході невдалої поліцейської спецоперації [2]. Також прикладом спеціального підрозділу поліції антитерористичного призначення можна назвати ізраїльський YAMAM, який успішно виконує покладені на них завдання з охорони громадської безпеки та порядку в умовах постійної терористичної загрози в Ізраїлі [3] та SWAT, який здобув свою всесвітню славу завдяки успішній протидії організованій злочинності та радикальним загрозам [4].

Новітні методи сприяють зменшенню жертв як серед оперативників підрозділів, так і серед цивільного населення. Також, одним із важливих чинників успіху спеціальних поліцейських підрозділів є обмін досвідом та новими методами між спецпідрозділами поліції усього світу, що дає можливість пристосовуватись до нових ймовірних загроз.

Створюються нові тренувальні програми, що збільшує ймовірність успішного проведення спеціальних поліцейських операцій та виконання обов'язків щодо охорони громадського порядку та забезпечення публічної безпеки. Таким прикладом можна назвати програму підготовки спеціального поліцейського підрозділу SWAT, під час якої поліцейські проходять курси з вдосконалення навичок стрільби, роботи з вибухівкою, скелелазіння та спуску на тросах, снайперської підготовки та інших навичок, що мають допомогти оперативникам SWAT під час виконання покладених на них завдань [4]. Окрім того, за приклад такої програми підготовки можна вважати програму підготовки співробітників КОРД, в основу якої покладено багаторічний досвід багатьох спецпідрозділів світу [5].

У багатьох країнах поліцейські спеціальні підрозділи мають високотехнологічне спорядження, включаючи спеціальні броньовані транспортні засоби, спеціалізовану зброю, а також засоби комунікації та розвідки. Це дозволяє їм ефективно діяти в різних сценаріях, включаючи терористичні атаки, інциденти з захопленням заручників, гучні масові події та інші сценарії з високим рівнем небезпеки для життя та здоров'я. Прикладом таких спеціалізованих засобів можна назвати вибухові пристрої для подолання перешкод, спеціальні мініатюрні камери, що дозволяють отримувати інформацію про обстановку всередині приміщень, прилади нічного бачення, тепловізори, нелетальні засоби знешкодження: пристрої для відстрілу гумових куль, електрошокери дистанційної дії, світлошумові гранати, речовини сльозогінної та дратівної дії тощо.

Завдяки своїм навичкам, досвіду та спеціальному спорядженню поліцейські спеціальні підрозділи є надійними захисниками суспільства в найважчі часи. Вони демонструють високий рівень професіоналізму та готовності до дії в будь-яких обставинах, забезпечуючи безпеку та захист прав громадян.

Великого значення при здійсненні спеціальними поліцейськими підрозділами набуває розвідка, зокрема, за допомогою безпілотних літальних апаратів. Зокрема, підрозділ "КОРД" використовує

аеророзвідку під час виконання завдань, пов'язаних з протидією російським окупантам на лінії фронту та за нею [5].

Завдяки вищезазначеним чинникам спеціальні поліцейські підрозділи мають можливість успішно виконувати завдання з охорони громадського порядку та публічної безпеки, контртерористичної діяльності, контрдиверсійної та контршпигунської боротьби. Вони є найбільш підготовленими та боєздатними підрозділами в правоохоронних сферах своїх країн, що спричиняє їхню високу роль в суспільстві.

Опрацювання багаторічного досвіду іноземних підрозділів поліції особливого призначення в сфері забезпечення публічного порядку та безпеки та антитерористичної діяльності може стати важливим аспектом при підготовці подібних загонів в Україні, розробці навчально-тренувальних програм як для оперативників підрозділів спеціального призначення, так і для співробітників правоохоронних структур.

Методи роботи закордонних спецпідрозділів поліції необхідно вивчати задля покращення діяльності власних українських загонів особливого призначення, збільшення їх можливостей та навичок. Робота з вивчення та структурування історії світових підрозділів правоохоронної системи має стати важливим аспектом діяльності Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції, оскільки невідомо, скільки життів цивільних осіб, колег та побратимів зможуть врятувати співробітники українських спецпідрозділів завдяки отриманому досвіду та знанням, які можна перейняти з багаторічного досвіду іноземних колег.

У тяжкий час, який спіткав нашу країну, період війни з російськими загарбниками, такий досвід може стати важливим фактором при проведенні операцій як безпосередньо проти окупантів, так і проти внутрішньої загрози: колабораціоністів, провокаторів, осіб, що шпигують на російську федерацію.

Список використаних джерел

1. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми: тези доп. круглого столу (м. Харків, 27 жовт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2017. 228 с.

2. GSG 9 | Поліцейський спецназ Німеччини. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IY1QJ5NhOO0>

3. YAMAM (Ізраїль). Спецслужба. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xw4IyvM260&t=590s>

4. SWAT. Спецслужба. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=jJzj2zzSUNM&t=268s>

5. КОРД. Поліцейський спецназ України. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=nyXjdKWfchg>

ГРАДЮК Іванна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
студентка 106 н.гр. ННІ № 3.
Науковий керівник:
ЛЕОНЕНКО Андрій Анатолійович,
викладач кафедри тактичної підготовки ННІ № 3,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, капітан поліції.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ В РАЙОНАХ НАБЛИЖЕНИХ ДО ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ

Під час збройних конфліктів створюється небезпечне середовище через накопичення вибухонебезпечних предметів, що суттєво ускладнює процес надання гуманітарної допомоги та відновлення постраждалих територій. Дане дослідження розкриває те що, гуманітарне розмінування на території України стає важливою проблемою із зв'язку зі складною ситуацією. З початку 2014 року після анексії Криму та початку військових дій на Донбасі, а також повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України в 2022 році. В багатьох районах України залишаються не розмінованими мінними полями та зонами з несприятливою економічною ситуацією через залишки бойових дій.

Внаслідок збройного вторгнення російської федерації на території України значна кількість території були забрудненими вибухонебезпечними предметами різних видів та категорій, зокрема артилерійськими снарядами, авіаційними бомбами, протитанковими та протипіхотними мінами тощо. 156 тисяч кілометрів квадратних території України, вважаються потенційно забрудненими територія [4].

Гуманітарне розмінування – це комплекс заходів, які проводяться операторами протимінної діяльності з метою ліквідування небезпек, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами, складання карт, виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, маркування, підготовку документації після розмінування,